

Informace ze zdravotnictví Zlínského kraje

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Zlín
27.6.2005

3

Tuberkulóza a respirační nemoci - činnost oboru ve Zlínském kraji v roce 2004

*Tuberculosis and Diseases of the Respiratory System - Activity in Branch
in the Zlínský Region in 2004*

Souhrn

Informace ze zdravotnictví kraje o činnosti oboru tuberkulózy a respiračních nemocí ve Zlínském kraji v roce 2004 obsahuje údaje o ambulantní péči v členění podle druhu zdravotnického zařízení a podle území z oblasti personálního zajištění, činnosti a o dispenzarizovaných osobách pro vybrané diagnózy. Je doplněna také základními ukazateli lůžkové péče v nemocnicích.

Summary

Information on health service activity in the branch of tuberculosis and diseases of the respiratory system in the region Zlínský in 2004 contains data about out-patient care by type of establishment and by districts of the region, data about personnel capacity, activity and about patients followed up for selected diagnoses. It is supplemented by basic indicators on in-patient care in hospitals.

Podkladem pro zpracování dat o ambulantní činnosti oboru tuberkulózy a respiračních nemocí je výkaz A (MZ) 1-01, který vyplňuje každé oddělení nebo pracoviště oboru a výkaz L (MZ) 1-02 o lůžkovém fondu a jeho využití. Výkazy byly součástí Programu statistických zjišťování na rok 2004.

V roce 2004 ve Zlínském kraji poskytovalo ambulantní péči v oboru TRN na 16 pracovištích 18,12 lékařů a 39,88 zdravotnických pracovníků nelékařů s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu (ZPBD), v přepočteném počtu vč. smluvních pracovníků. Proti roku 2003 došlo v počtu lékařů k nárůstu o 1,82 a u ZPBD k nepatrnému poklesu úvazků. V přepočtu na 100 tisíc obyvatel byl počtem lékařů nejlépe zabezpečen okres Zlín (4,06), převyšuje tak i relaci za ČR (3,22). Naopak okres Uherské Hradiště je počtem lékařů 2,09 pod hodnotou kraje (3,07). V tomto okrese je největší objem péče poskytován v ambulantní části TRN oddělení nemocnice, v ostatních okresech spíše v samostatných ordinacích lékařů specialistů. Na mapce jsou vyznačeny obce, ve kterých se nachází zdravotnická zařízení oboru TRN, včetně detašovaných pracovišť.

V průběhu roku bylo v ordinacích TRN provedeno 114 313 ošetření-vyšetření, což představuje v průměru 6 309 ošetření na 1 lékaře (ČR 6 272). Pouze okres Uherské Hradiště vysoce překračuje tuto hodnotu v porovnání s ČR a činí 8 493. Proti roku 2003 došlo v kraji k nepatrnému poklesu počtu ošetření o 623 (tj. 0,5 %).

Pracoviště TRN proočkovala BCG látkou 6 101 osob. Většinu očkovaných (95 %) tvořili novorozenci, děti 2leté a děti 11leté. Z narozených v roce 2004 ve stáří 0–42 dní nebylo naočkováno 3,1 % dětí. Komplikace po vakcinaci nastaly ve 14 případech.

Pro netuberkulózní onemocnění dýchacího ústrojí bylo na ambulantních pracovištích dispenzarizováno 29 493 osob, z toho 54,7 % mužů. Na 10 tisíc obyvatel připadá 499 onemocnění, což nepřekračuje republikovou relaci (512 onemocnění). Osoby nově přijaté se na celkové dispenzarizaci podílely 8,9 %, děti ve věku 0-14 let 0,3 %. Nejčastější příčinou dispenzarizace jako v loňském roce byla chronická bronchitida, podílela se 47 % (235 případů na 10 tis. obyvatel), astma bronchiale 25 % (126 případů na 10 tis. obyvatel) a zánětlivá onemocnění plic 8,9 % (44 případů na 10 tis. obyvatel). Zhoubné novotvary dýchacího ústrojí ověřené cytologicky a histologicky se podílely 1,7 % (8 případů na 10 tis. obyvatel).

Ambulantní pracoviště evidovala celkem 5 448 osob se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou nebo jinou mykobakterií, z toho 65 % ve skupině R1 a 35 % ve skupině R2. Proti roku 2003 došlo k poklesu počtu osob evidovaných na pracovištích o 5 %. Děti mladší 15 let představovaly 6,1 % (ČR 7,5 %) z celkového počtu osob se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou. Pro vyšší riziko onemocnění plicní rakovinou bylo vedeno na pracovištích TRN 229 osob (jedná se o osoby s dysplastickými buňkami ve sputu a osoby s profesionální expozicí kancerogenů). Do této skupiny byli v loňském roce připočtení i kuřáci s vysokým konzumem cigaret (5495 osob), proto došlo v tomto údaji letos k výraznému poklesu.

V roce 2004 byla v provozu v nemocnicích kraje 4 plicní oddělení, z celkových 43 v České republice, s průměrným počtem 120,00 lůžek a bylo na nich hospitalizováno 2 918 pacientů (ČR 38 129), průměrná ošetrovací doba dosáhla 12,2 dne (ČR 11,7 dne).

Péči v oboru poskytovala a to především pro psychicky nemocné pacienty ze široké spádové oblasti také Psychiatrická léčebna v Kroměříži. Lůžkové pracoviště TRN při oddělení infekčním, které disponuje celkem 21 lůžky hospitalizovalo 75 pacientů a průměrná ošetrovací doba dosáhla 84,5 dne. Celkový počet plicních oddělení v odborných léčebných ústavech v ČR k 31.12.2004 činil 22, s průměrným počtem lůžek 2 115,67 na nichž bylo hospitalizováno 15 111 pacientů s průměrnou ošetrovací dobou 35,0 dne.

Zpracovala: Jana Hřibová

ÚZIS ČR, Zlínský krajský odbor

Areál OC Zlín, a.s. - 12. budova

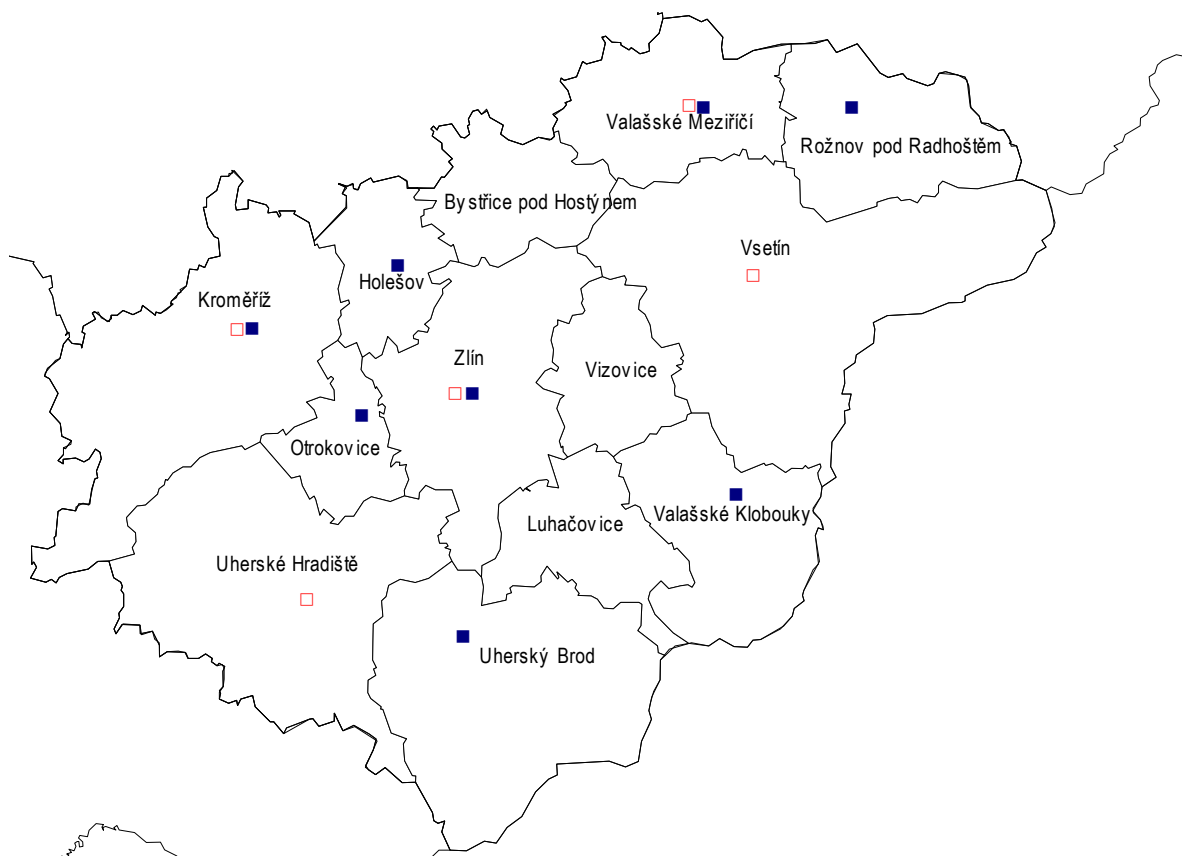
760 01 Zlín

telefon : 577522180

e-mail: berkova@uzis.cz

http://www.uzis.cz

Síť zdravotnických zařízení Zlínského kraje poskytujících ambulantní péči v oboru tuberkulózy a respiračních nemocí dle ORP ¹⁾

■ - sídlo ambulantního zařízení

□ - sídlo lůžkového zařízení

¹⁾ správní obvod obce s rozšířenou působností

Zlín - název správního obvodu obce s rozšířenou působností

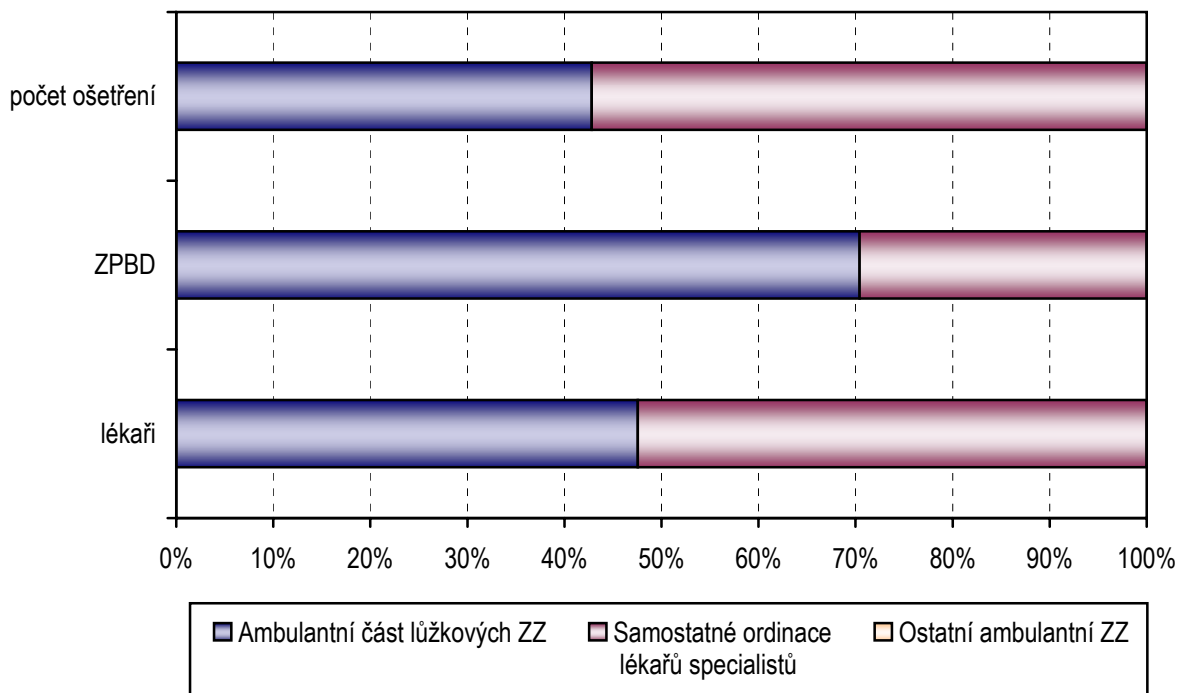
Personální zajištění a počet ošetření - vyšetření v ambulantní péči dle druhu zdravotnických zařízení a dle území

Ukazatel	Počet ZZ a pracovišť	Počet pracovníků ¹⁾			Počet ošetření - vyšetření			
		lékařů	struktura v %	ZPBD ²⁾	celkem	z toho očkování BCG	struktura ošetření v %	na 1 lékaře
dle druhu zařízení								
Ambulantní část lůžkových ZZ	6	8,62	47,57	28,08	48 932	5 561	42,81	5 676,6
Samostatné ordinace lékařů specialistů	10	9,50	52,43	11,80	65 381	540	57,19	6 882,2
Ostatní ambulantní ZZ	-	-	-	-	-	-	-	-
Celkem	16	18,12	100,00	39,88	114 313	6 101	100,00	6 308,7
dle území								
Kroměříž	5	2,80	100,00	6,00	15 107	844	100,00	5 395,4
Uherské Hradiště	2	3,00	100,00	10,00	25 480	1 694	100,00	8 493,3
Vsetín	4	4,48	100,00	9,70	28 465	1 610	100,00	6 353,8
Zlín	5	7,84	100,00	14,18	45 261	1 953	100,00	5 773,1
Zlínský kraj	16	18,12	100,00	39,88	114 313	6 101	100,00	6 308,7

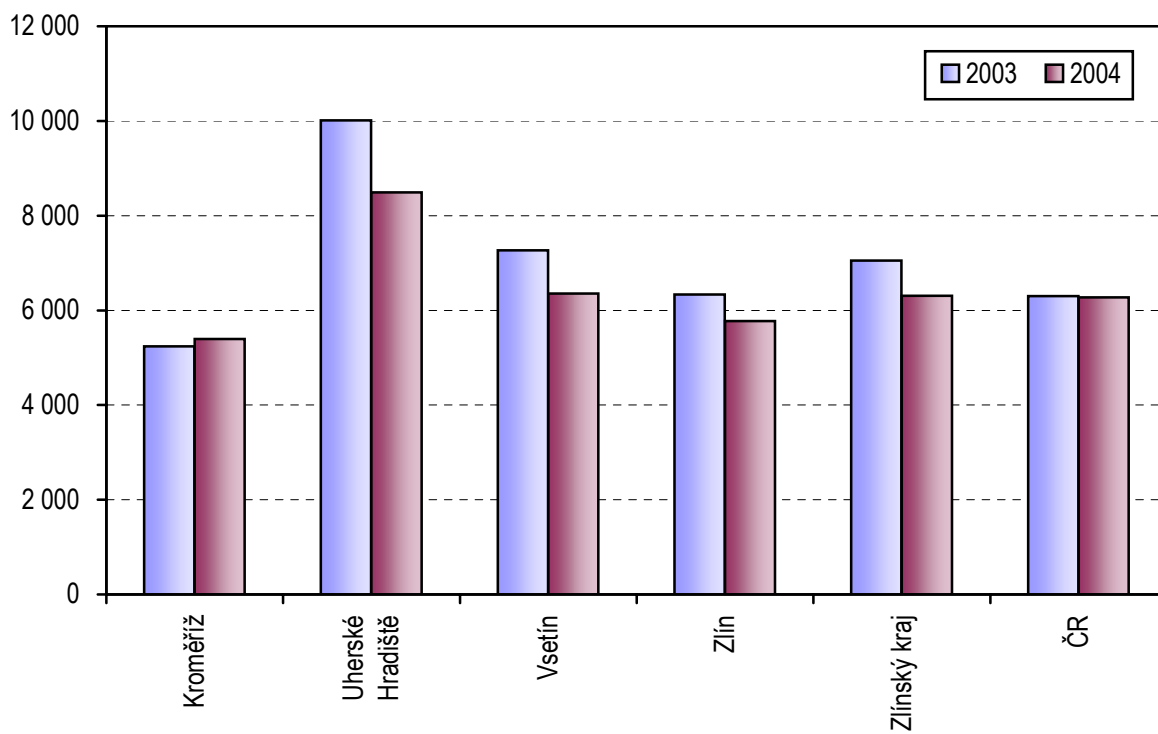
¹⁾ Součet úvazků, vč. smluvních

²⁾ ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu dle zákona č. 96/2004 Sb. o nelékařských povoláních § 5 - § 21

Struktura personálního zajištění a ošetření oboru TRN dle poskytovatele ambulancních služeb

Počet ošetření - vyšetření na lékaře v letech 2003 a 2004

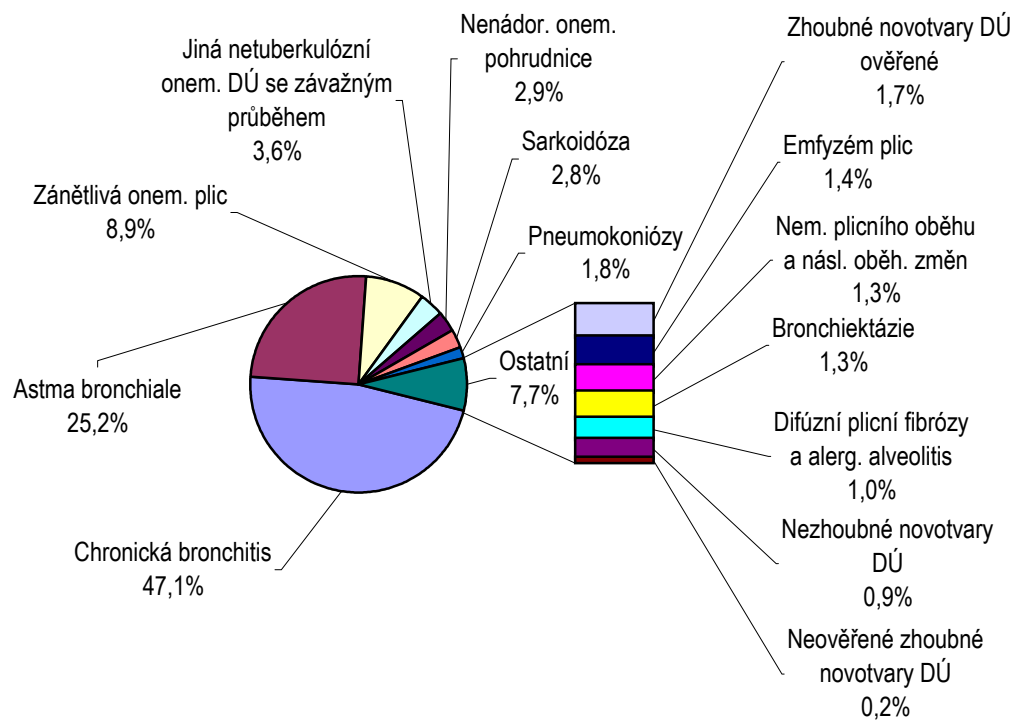

Osoby dispenzarizované pro netuberkulózní onemocnění dýchacího ústrojí (DÚ)

Onemocnění (diagnóza MKN 10)	Počet dispenzarizovaných osob						ČR na 10 tis. obyvatel
	Zlínský kraj				z celku kraje osoby nově přijaté ¹⁾		
	celkem	z toho		na 10 tis. obyvatel	muži	ženy	
		ženy	děti (0-14 let)				
Zhoubné novotvary DÚ ověřené cytologicky nebo histologicky (C33-C34, C39.9)	495	103	-	8,38	142	34	18,00
Neověřené zhoubné novotvary DÚ	58	21	-	0,98	15	7	1,57
Nezhoubné novotvary DÚ (D14.2-4, D19.0)	270	143	-	4,57	15	11	4,12
Zánětlivá onemocnění plic (J12-J18, J85.0-2)	2 612	1 118	5	44,22	355	227	48,23
Chronická bronchitis (J41-J42, J44.0-9)	13 887	6 095	42	235,09	485	350	228,37
Astma bronchiale (J45.1-9, J46)	7 436	4 041	33	125,88	335	322	131,57
Emfyzém plic (J43.0-9)	406	120	-	6,87	31	13	12,10
Bronchiektázie (J47)	369	180	-	6,25	10	7	4,76
Sarkoidóza (D86.0,2)	835	521	-	14,14	14	19	8,08
Pneumokoniózy (J60-J66)	536	12	-	9,07	6	-	14,24
Difúzní plicní fibrózy a alergická alveolitis (J67.0-9, J84.0-9)	299	125	-	5,06	25	9	5,62
Nenádor. onemocnění pohrudnice (J86-J94)	842	282	-	14,25	53	39	8,25
Nemoci plicního oběhu a následky oběhových změn (I26-I28)	376	164	-	6,37	24	24	8,48
Jiná netuberkulózní onemocnění DÚ se závažným průběhem (J68-J80, J96.0-9, J98.0,4,6-9)	1 072	433	-	18,15	32	23	18,78
Celkem	29 493	13 358	80	499,28	1 542	1 085	512,18

¹⁾ Nově zjištěná onemocnění (poprvé v životě pacienta)

Struktura dispenzarizovaných pacientů dle diagnóz

Osoby se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou a plicní rakovinou dle území

Území, okres	Osoby se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou				Osoby s vyšším rizikem onemocnění plicní rakovinou
	skupina R1 ¹⁾		skupina R2 ²⁾		
	celkem	z toho děti (0-14 let)	celkem	z toho děti (0-14 let)	
Kroměříž	630	-	120	2	103
Uherské Hradiště	697	-	249	6	79
Vsetín	597	2	972	134	-
Zlín	1 617	30	566	41	47
Zlínský kraj	3 541	32	1 907	183	229
ČR	35 836	109	32 956	2 593	7 277

¹⁾ Skupina R1 - do této skupiny přeřazují osoby ze skupiny P II (resp. přeřazené z P I tj. osoby léčené pro tuberkulózu nebo mykobakteriálu dýchacího ústrojí), nebo M II (resp. přeřazené z M I tj. osoby léčené pro tuberkulózu nebo mykobakteriálu mimo dýchacího ústrojí) jestliže:

- mají závažné přidružené nemoci
- mají závažné přidružené podmínky
- mají rozsáhlé zbytkové změny po léčení tuberkulózy nebo jiné mykobakteriály

²⁾ Skupina R2 - do této skupiny se zařazují osoby v kontaktu s bakteriologicky ověřenou tuberkulózou nebo jinou mykobakteriálou

Využívání lůžkového fondu plicních oddělení nemocnic a odborných léčebných ústavů (OLÚ) a zatížení zdravotnických pracovníků

Ukazatel	Nemocnice		OLÚ	
	Kraj	ČR	Kraj ^{*)}	ČR
Počet oddělení	4	43	-	22
Počet pracovníků ¹⁾				
lékaři	11,40	175,79	0,90	76,12
ZPBD ²⁾ celkem	40,53	589,07	9,00	406,91
sestry ²⁾ u lůžka	39,53	552,07	9,00	366,54
ZPOD ²⁾	9,60	173,48	2,00	107,44
Průměrný počet lůžek	120,00	1 677,95	21,00	2 115,67
Průměrný denní stav obsazených lůžek				
celkem	97,4	1 220,2	17,2	1 445,6
na 1 lékaře	8,6	6,9	19,1	19,0
na 1 sestru ²⁾ u lůžka	2,5	2,2	1,9	3,9
Počet lékařů na 100 lůžek	9,50	10,84	4,29	3,63
Počet ZPBD ²⁾ na 100 lůžek	33,78	36,32	42,86	19,39
Počet hospitalizovaných	2 918	38 129	75	15 111
Nemocniční letalita	81,9	84,4	280,5	49,6
Využití lůžek ve dnech	297,1	266,2	299,9	250,1
Průměrná ošetrovací doba	12,2	11,7	84,5	35,0
Prostoj lůžek ³⁾	2,4	2,7	13,0	11,6

¹⁾ Součet úvazků

²⁾ Zdravotničtí pracovníci dle zákona č. 96/2004 Sb.:

ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu (§ 5 - § 21)

sestra - všeobecné sestry a porodní asistentky (§ 5 - § 6)

ZPOD - zdravotničtí pracovníci nelékaři pod odborným dohledem nebo přímým vedením (§ 29 - § 42)

³⁾ Ve dnech na 1 hospitalizovaného z lůžek schopných provozu

^{*)} OLÚ kraj - jde o pracoviště TRN při infekčním oddělení

Seznam nemocnic s plicním oddělením v kraji:

Baťova krajská nemocnice Zlín, p.o.

Nemocnice Kroměříž, p.o.

Nemocnice s poliklinikou Uh. Hradiště, p.o.

Nemocnice Valašské Meziříčí a.s.

Seznam OLÚ s plicním oddělením/pracovištěm v kraji:

Psychiatrická léčebna v Kroměříži